ji

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠTAJ O ISTRAŽIVANJU PRIMJENE ZAKONA O SLOBODI PRISTUPA INFORMACIJAMA U BOSNI I HERCEGOVINI

CILJ ISTRAŽIVANJA

Istraživanje je planirano i izvršeno s ciljem dobivanja realne slike o primjeni Zakona o slobodi pristupa informacijama od strane jedinica lokalne samouprave. Konačan cilj istraživanja Transparency International BiH je sticanje uvida u pristup i ponašanje opštinskih organa prema pomenutom Zakonu, radi ocjene transparentnosti i davanja eventualnih preporuka za postupanje po Zakonu.

O ISTRAŽIVANJU

Transparency International BiH je u okviru projekta „Centar za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije" započeo da sprovodi istraživanje primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. Pozivajući se na Zakone o slobodi pristupa informacijama (RS, FBiH i BiH), dana 29.07.2011.godine svim Kantonalnim ministarstvima FBiH, Federalnim ministarstvima, Ministarstvima BiH, Ministarstvima RS, Odjeljenjima u Vladi Brcko distrikta, kao i svim jedinicama lokalne samouprave u FBiH i RS su upućeni Zahtjevi za pristup informacijama s ciljem dobijanja podataka o:

- Podatak o trenutnom broju zaposlenih državnih službenika, namještenika, pripravnika i volontera u instituciji/opcini/opstini
- Podatak o kvalifikacijama svih zaposlenih (VSS, VŠS, SSS, VKV, KV, NS)
- Podatak o broju zaposlenih koji su u radnom odnosu u instituciji/opcini/opstini
- na neodređeno i na određeno vrijeme
- Podatak o broju zaposlenih u 2010.g. i podatak o njihovim kvalifikacijama
- Podatak o broju zaposlenih koji predstavljaju višak i podatak o njihovim kvalifikacijama

KANTONALNA MINISTARTVA:

- Poslanih ZOSPI zahtjeva 95;
- U Zakonom predviđenom roku od 15 dana odgovoreno na 39 ZOSPI zahtjeva;
- Poslanih Urgencija 56;
- Odgovora na Urgencije u postavljenom roku od 15 dana 37;
- Poslanih Urgencija pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH19;
- Izostalih odgovora u predviđenom roku od 15 dana 7;
- Na adresu Institucije Ombudsmana za ljudska prava BiH protiv 7 Kantonalnih ministarstava upućena prijava zbog ćutanja administracije i kršenja odredbi Zakona o slobodi pristupa informacijama;
- Nepotpunih odgovora 32 od 88;
- Odgovora u formi Rješenja 6 od 88;

49 (41,05%) kantonalnih ministarstava od ukupno 95 koje su bile obuhvaćene istraživanjem su na upućene Zahtjeve odgovorile u okviru Zakonom predviđenog roka od 15 dana. Iz navedenog proizilazi da se vise od polovine tj. u 56 (58.95%) kantonalnih ministarstava ne poštuju odredbe Zakona o rokovima za obrađivanje zahtjeva i razlozima za njihovo produženje.

Posto je Zakonom predviđen rok od 15 dana od prijema zahtjeva istekao 15.08.2011. na adresu 56 kantonalnih ministarstava koji nisu dostavile nikakav odgovor je 16.08.2011.g. upucena urgencija. Nakon urgencija do 06.09.2011.g. pristiglo je još 37 (38,95%) odgovora. TI BiH je 07.09.2011.g. na jos 19 adresa kantonalnih ministarstava koji nisu postupali po ZoSPI upucnom zahtjevu od 29.07.2011.g. i urgenciji od 16.08.2011.g., poslao urgencije pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava nakon koje je na našu adresu do 22.09.2011.g. stiglo jos 12 (12.63%) odgovora, te je izostao odgovor od 7 kantonalnih ministarstava, nakon čega je od strane TI BiH-a podnešena prijava Instituciji Ombudsmana za ljudska prava protiv 7 (7.37%) kantonalnih ministarstava zbog ćutanja administracije i kršenja odredbi Zakona o slobodi pristupa informacijama.

Takodje je bitno navesti da od 95 kantonalnih ministarstava kojima je poslan ZoSPI zahtjev njih 63 (66.32%) je dostavilo odgovor sa svim trazenim informacijama, dok su 25 (26.32%) kantonalnih ministarstava dostavljala djelimične odgovore (dostave ukupan broj radnika, a ne tacan broj službenika, namještenika, volontera i pripravnika, ne dostave podatak o zaposlenima na neodredjeno i na odredjeno).

Što se tiče forme odgovora od strane kantonalnih ministarstava, samo njih 6 je odgovorilo u formu upravnog akta tj. Rješenja, dok je njih 82 dostavljalo odgovore samo u formi odgovora na tražene informacije.

FEDERALNA MINISTARSTVA

- Poslanih ZOSPI zahtjeva 16;
- U Zakonom predviđenom roku od 15 dana odgovoreno na 9 ZOSPI zahtjeva;
- Poslanih Urgencija 7;
- Odgovora na Urgencije u postavljenom roku od 15 dana 6;
- Poslanih Urgencija pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH 1 ;
- Izostalih odgovora u predviđenom roku od 15 dana 0;
- Nepotpunih odgovora 2 od 16;
- Odgovora u formi Rješenja 3 od 16;

9 (56,25%) federalnih ministarstava od ukupno 16 koje su bile obuhvaćene istraživanjem su na upućene Zahtjeve odgovorile u okviru Zakonom predviđenog roka od 15 dana. Iz navedenog proizilazi da 7 (43.75%) federalnih ministarstava ne poštuju odredbe Zakona o rokovima za obrađivanje zahtjeva i razlozima za njihovo produženje.
Posto je Zakonom predviđen rok od 15 dana od prijema zahtjeva istekao 15.08.2011. na adresu 7 federalnih ministarstava koji nisu dostavile nikakav odgovor je 16.08.2011.g. upucena urgencija. Nakon urgencija do 06.09.2011.g. pristiglo je još 6 (37,50%) odgovora. TI BiH je 07.09.2011.g. na adresu jos jednom federalnom ministarstavu koje nije postupalo po ZoSPI upucnom zahtjevu od 29.07.2011.g. i urgenciji od 16.08.2011.g., poslao urgenciju pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava nakon koje je na našu adresu do 22.09.2011.g. stigao i taj prethodno izostali odgovor, što predstavlja 100%-ni procenat odgovora što se tiče federalnih ministarstava, ali tek poslije upućene 2 urgencije i proteklog perioda od više od mjesec i po dana. Takodje je bitno navesti da od 16 federalnih ministarstava kojima je poslan ZoSPI zahtjev njih 14 (87.50%) je dostavilo odgovor sa svim trazenim informacijama, dok su 2 (12.50%) federalna ministarstava dostavljala djelimične odgovore (dostave ukupan broj radnika, a ne tacan broj službenika, namještenika, volontera i pripravnika, ne dostave podatak o zaposlenima na neodredjeno i na odredjeno).
Što se tiče forme odgovora od strane federalnih ministarstava, samo njih 3 je odgovorilo u formu upravnog akta tj. Rješenja, dok je njih 13 dostavljalo odgovore samo u formi odgovora na tražene informacije.

MINISTARSTVA BIH

- Poslanih ZOSPI zahtjeva 9;
- U Zakonom predviđenom roku od 15 dana odgovoreno na 4 ZOSPI zahtjeva;
- Poslanih Urgencija 5;
- Odgovora na Urgencije u postavljenom roku od 15 dana 4;
- Poslanih Urgencija pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH 1 ;
- Izostalih odgovora u predviđenom roku od 15 dana 0;
- Nepotpunih odgovora 1 od 9;
- Odgovora u formi Rješenja 3 od 9;
- Tražili dopunu od Ministarstva vanjskih poslova BiH.

TI BiH je, takođe, u okviru svog istraživanja poslao ZoSPI Zahtjeve na adrese svih ministarstava BiH. Od ukupno 9 ministarstava na upućeni Zahtjev u okviru Zakonom predviđenog roka od 15 dana odgovorila su 4 (44,44%) ministarstva, iz čega proizilazi da 5 (55,56%) ministarstava BiH ne poštuju odredbe Zakona o rokovima za obrađivanje zahtjeva i razlozima za njihovo produženje.
Posto je Zakonom predviđen rok od 15 dana od prijema zahtjeva istekao 15.08.2011. na adresu 5 ministarstava BiH koji nisu dostavile nikakav odgovor je 16.08.2011.g. upucena urgencija. Nakon urgencija do 06.09.2011.g. pristiglo je još 4 (44,44%) odgovora. TI BiH je 07.09.2011.g. na adresu jednog preostalog ministarstava BiH koje nije postupalo po ZoSPI upucnom zahtjevu od 29.07.2011.g. i urgenciji od 16.08.2011.g., poslao urgenciju pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava nakon koje je na našu adresu do 23.09.2011.g. stigao i taj prethodno izostali odgovor, što predstavlja 100%-ni procenat odgovora što se tiče ministarstava BiH, ali tek poslije, takođe, upućene 2 urgencije i proteklog perioda od više od mjesec i po dana.
Takodje, TI BiH se obraćao Ministarstvu vanjskih poslova sa ponovnim zahtjevom za dostavu informacija, jer su nam u odgovoru dostavili da se za dostavu traženih informacija obratimo Parlamentarnoj skupštini BiH koja je u posjedu Izvještaja o radu Ministarstva vanjskih poslova BiH, gdje se i nalaze tražene informacije. Obrazlazuci da imajuci u vidu da u Indexu registra informacija koje su pod kontrolom Ministarstva vanjskih poslova BiH stoji da je Odjel za pravne, kadrovske, opce poslove, arhiv i

dokumentaciju pri Sektoru opcih poslova nadlezan za vrstu informacija koje smo trazili, TI BiH je Ministasrtvo vanjskih poslova BiH zamolio da postupe po Zakonu i dostave nam trazene informacije ili eventualno se izjasne da nisu nadlezni za trazene informacije, nakon cega nam je stigao odgovor sa svim trazenim informacijama. . Od 9 ministarstava BiH kojima je poslan ZoSPI zahtjev njih 8 (88.89%) je dostavilo odgovor sa svim trazenim informacijama, dok je 1 (11.11%) ministarstavo dostavilo djelimičan odgovor (dostavili ukupan broj radnika, a ne tacan broj službenika, namještenika, volontera i pripravnika). Što se tiče forme odgovora od strane ministarstava BiH , samo njih 3 je odgovorilo u formu upravnog akta tj. Rješenja, dok je njih 6 dostavljalo odgovore samo u formi odgovora na tražene informacije.

MINISTARSTVA RS

- Poslanih ZOSPI zahtjeva 16;
- U Zakonom predviđenom roku od 15 dana odgovoreno na 10 ZOSPI zahtjeva;
- Poslanih Urgencija 6;
- Odgovora na Urgencije u postavljenom roku od 15 dana 5;
- Poslanih Urgencija pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH 1 ;
- Izostalih odgovora u predviđenom roku od 15 dana 0;
- Nepotpunih odgovora 5 od 16;
- Odgovora u formi Rješenja 1 od 16;
- Tražili dopunu od Ministarstva finansija RS
- Trazili dopunu od MUP RS

10 (62,50%) ministarstava RS od ukupno 16 koje su bile obuhvaćene istraživanjem su na upućene Zahtjeve odgovorile u okviru Zakonom predviđenog roka od 15 dana. Iz navedenog proizilazi da 6 (37.50%) ministarstava RS ne poštuju odredbe Zakona o rokovima za obrađivanje zahtjeva i razlozima za njihovo produženje.
Posto je Zakonom predviđen rok od 15 dana od prijema zahtjeva istekao 15.08.2011. na adresu 6 ministarstava RS koji nisu dostavile nikakav odgovor je upucena urgencija. Nakon urgencija pristiglo je još 5 odgovora. TI BiH je na adresu jos jednom ministarstavu RS koje nije postupalo po ZoSPI upucnom zahtjevu od 29.07.2011.g. i urgenciji od 16.08.2011.g., poslao urgenciju pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava nakon koje je na našu adresu do 22.09.2011.g. stigao i taj prethodno izostali odgovor, što predstavlja 100%-ni procenat odgovora što se tiče ministarstava RS , ali tek poslije upućene 2 urgencije i proteklog perioda od više od mjesec i po dana. Takodje je bitno navesti da od 16 ministarstava RS kojima je poslan ZoSPI zahtjev njih

4 (25.00%) je dostavilo odgovor sa svim trazenim informacijama, dok su 5 (75.00%) ministarstava RS dostavljala djelimične odgovore (dostave ukupan broj radnika, a ne tacan broj službenika, namještenika, volontera i pripravnika, ne dostave podatak o zaposlenima na neodredjeno i na odredjeno).
Što se tiče forme odgovora od strane ministarstava RS, samo jedno ministarstvo je odgovorilo u formu upravnog akta tj. Rješenja, dok je njih 15 dostavljalo odgovore samo u formi odgovora na tražene informacije.

Ministarsto finansija RS je u odgovoru na poslani Zahtjev odgovorilo da se trazene informacije obratimo Agenciji za drzavnu upravu, te da podatke o sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta mozemo naci na njihovoj sluzbenoj stranici.. TI BiH je ponovo poslao ZOSPI Zahtjev za pristup informacijama,obrazlazuci da smo posjetom sluzbenoj stranici uspjeli pronaci samo podatke o organizaciji Ministarstva, tj. Organizacioni dijagram Ministarstva RS, koji nam nije potreban, kao i da smo upoznati sa cinjenicom da se u Sekretarijatu Ministarstva obavljaju poslovi od zajednickog interesa za Ministarstvo, i to izmedju ostalih kadrovsko-personalni poslovi i poslovi upravljanja ljudskim resursima, te da zbog toga smatramo da nema potrebe da se za dostavu informacija o kadrovima i zaposljavanju u Ministarstvu finansija RS obracamo Agenciji za drzavnu upravu RS, bez obzira na njene nadleznosti, na koji takodje Ministarstvo finansija RS nije poslalo trazene informacije uz izgovor da je Sluzba koja se bavi kadrovskim pitanjima veoma zauzeta obavezama na pripremi baze podataka za Agenciju za drzavnu upravu RS koja sadrzi spisak zaposlenih i strucnu spremu, te su nas iz tog razloga uputili na njihovu adresu. Jedini informacija koju su nam proslijedili jeste da viska zaposlenih nemaju. U poslednjem dopisu Ministarstvu finansija RS, TI BiH je trazio odgovor u formi upravnog akta, na koji odgovor jos nije stigao.

MUP RS nam je u odgovoru proslijedio da su trazeni podaci Pravilnikom o zastiti tajnih podataka u MUP RS definisani kao „tajni", te da nam ih ne mogu proslijediti. TI BiH je MUP-RS u narednom dopisu obrazlozio da smo trazili dostavu statistickih podataka tj. podataka koji se mogu izraziti u brojevima bez dostave licnih podataka kao sto su imena i prezimena, JMBG i sl. koji spadaju u kategoriju tajnih podataka, te iz tog razloga im se obratili ponovo s molbom da nas zahtjev ponovo razmotre. Odgovor jos nije stigao.

OPSTINE RS

- Poslanih ZOSPI zahtjeva 63;
- U Zakonom predviđenom roku od 15 dana odgovoreno na 44 ZOSPI zahtjeva;
- Poslanih urgencija 19;
- Odgovora na urgencije u postavljenom roku od 15 dana 14;
- Poslanih Urgencija pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH 5 ;
- Izostalih odgovora u predviđenom roku od 15 dana 1;
- Nepotpunih odgovora 28 od 63;
- Odgovora u formi Rješenja 2 od 63;
- Tražili dopunu od Opstine Modrica;

44 (69,84%) Opstina RS od ukupno 63 koje su bile obuhvaćene istraživanjem su na upućene Zahtjeve odgovorile u okviru Zakonom predviđenog roka od 15 dana. Iz navedenog proizilazi da 19 (30.16%) opstina RS ne poštuju odredbe Zakona o rokovima za obrađivanje zahtjeva i razlozima za njihovo produženje.
Posto je Zakonom predviđen rok od 15 dana od prijema zahtjeva istekao 15.08.2011. na adresu 19 opstina RS koji nisu dostavile nikakav odgovor je upucena urgencija. Nakon urgencija pristiglo je još 14 odgovora. TI BiH je na adresu jos 5 opstina RS koje nije postupalo po ZoSPI upucnom zahtjevu od 29.07.2011.g. i urgenciji od 17.08.2011.g., poslao urgenciju pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava nakon koje je na našu adresu do 22.09.2011.g. stiglo jos 4 odgovora, dok je jedan.tj. Opstine Novi Grad izostao, nakon čega je od strane TI BiH-a podnešena prijava Instituciji Ombudsmana za ljudska prava protiv ove opstine. Takodje je bitno navesti da od 63 opstine RS kojima je poslan ZoSPI zahtjev njih 35 (55.56%) je dostavilo odgovor sa svim trazenim informacijama, dok su 28 (44.44%) opstine RS dostavljala djelimične odgovore (dostave ukupan broj radnika, a ne tacan broj službenika, namještenika, volontera i pripravnika, ne dostave podatak o zaposlenima na neodredjeno i na odredjeno).
Što se tiče forme odgovora od strane opstina RS, samo dvije opstine su odgovorile u formu upravnog akta tj. Rješenja, dok je njih 60 dostavljalo odgovore samo u formi odgovora na tražene informacije.

Opstina Modrica nam se obratila dopisom obavjestavajuci nas da trazene podatke ne posjeduju u elektronskoj bazi, te da ce iste dostaviti cim prijetj. nakon sto ih prikupe i obrade. Nakon proteka od blizu mjesec dana TI BiH se ponovo obratio Opstini Modrica sa dopisom u kojem se trazi dostava ranije trazenih informacija jer nam iste trebaju radi predstavljanja istrazivanja, nakon cega je stigao potpun odgovor od Opstine Modrica.

OPCINE FBIH

- Poslanih ZOSPI zahtjeva 80;
- U Zakonom predviđenom roku od 15 dana odgovoreno na 39 ZOSPI zahtjeva, 3 opcine su nas telefonskim putem obavjestili da ce malo kasniti sa odgovorom, te da im ne saljem urgencije, jer su sluzbenici na godisnjem odmoru;
- Poslanih urgencija 38;
- Odgovora na urgencije u postavljenom roku od 15 dana 26;
- Poslanih Urgencija pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH 12
- Izostalih odgovora u predviđenom roku od 15 dana 2;
- Nepotpunih odgovora 20 od 78;
- Odgovora u formi Rješenja 28 od 78;

39 (48,75%) Opcina FBiH od ukupno 80 koje su bile obuhvaćene istraživanjem su na upućene Zahtjeve odgovorile u okviru Zakonom predviđenog roka od 15 dana. Iz navedenog proizilazi da 38 (3 su nas obavijestile o kasnjenju) (47.50%) Opcina FBiH ne poštuju odredbe Zakona o rokovima za obrađivanje zahtjeva i razlozima za njihovo produženje.
Posto je Zakonom predviđen rok od 15 dana od prijema zahtjeva istekao 15.08.2011. na adresu 38 Opcina FBiH koji nisu dostavile nikakav odgovor je upucena urgencija. Nakon urgencija pristiglo je još 26 odgovora. TI BiH je na adresu jos 12 Opcina FBiH koje nije postupalo po ZoSPI upucnom zahtjevu od 29.07.2011.g. i urgenciji od 17.08.2011.g., poslao urgenciju pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava nakon koje je na našu adresu do 22.09.2011.g. stiglo jos 10 odgovora, dok su dva .tj. Opcine Mostar i Opcine Kladanj izostali, nakon čega je od strane TI BiH-a podnešena prijava Instituciji Ombudsmana za ljudska prava protiv ove dvije opcine. Takodje je bitno navesti da od 80 Opcina FBiH kojima je poslan ZoSPI zahtjev njih 60 (55.00%) je dostavilo odgovor sa svim trazenim informacijama, dok su 18 (22.50%) Opcina FBiH dostavljala djelimične odgovore (dostave ukupan broj radnika, a ne tacan broj službenika, namještenika, volontera i pripravnika, ne dostave podatak o zaposlenima na neodredjeno i na odredjeno).
Što se tiče forme odgovora od strane Opcina FBiH, 28 opcina je odgovorilo u formu upravnog akta tj. Rješenja, dok je njih 50 dostavljalo odgovore samo u formi odgovora na tražene informacije.

Opcine Posusje, Tomislavgrad i Lukavac su nas u telefonskom razgovoru obavijestile o kasnjenju, a kao razlog su navele godisnje odmore sluzbenika zaduzenih za poslove davanja trazenih informacija. Iste tri opcine su nam dostavile trazene podatke.

ODJELJENJA BRCKO DISTRIKTA

Sto se tice Odjeljenja Brcko distrikta, 5 odjeljenja nam je dostavilo trazene podatke, nakon cega smo od Odjela za strucne i administrativne poslove Vlade Brcko distrikta zaprimili dopis sa zbirnim podacima za budzetske korisnike Brcko distrikta u formi odgovora na trazene informacije. Odgovor je dostavljen u Zakonom odredjenom rok.

ZAKLJUČAK

- Ukupno poslanih ZOSPI zahtjeva 292;
- U Zakonom predviđenom roku od 15 dana odgovoreno na 156 (53.42%)ZOSPI zahtjeva;
- Mininstarstvo odbrane BiH, Opstina Modrica, Opcina Posusje, Opcina Tomislavgrad i Opcina Lukavac su nas obavjestili o kasnjenju;
- Poslanih urgencija 131 (44.86%);
- Odgovora na urgencije u postavljenom roku od 15 dana 92;
- Poslanih urgencija pred obraćanje Instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH 39
- Izostalih odgovora u predviđenom roku od 15 dana 10;
- Nepotpunih odgovora 88 od 282;
- Odgovora u formi Rješenja 43 od 282;
- Podnesenih prijava Instituciji Ombudsmana za ljudska prava 10; (Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i sumarstva USK, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK, Ministarstvo pravosudja i uprave SBK,Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta SBK, Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta K10, Ministarstvo financija K10, Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta ZHK, Opstina Novi Grad, Grad Mostar, Opcina Kladanj).

Nakon sprovedenog istraživanja Transparency International BiH došao je do zaključka da su sve institucije obuhvacene ovim istrazivanjem u BiH upoznate sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama. Jedan od suštinskih problema koji se javljaju kad je u pitanju postupanje po Zakonu od strane institucija jeste neozbiljan pristup nadležnih organa prilikom postupanja po odredbama Zakona, tj. u prekoracenju zakonskih rokova za dostavljanje trazenih informacija, nedostavljanju traženih informacija u propisanoj formi, kao i dostavljanju nepotpunih odgovora (dostave ukupan broj radnika, a ne tacan

broj službenika, namještenika, volontera i pripravnika, ne dostave podatak o zaposlenima na neodredjeno i na odredjeno, ne dostave strucnu spremu zaposlenih, dostave nacionalnu strukturu zaposlenih koja nije trazena, itd.)